

3. Prečítaj si texty, vykonaj príkazy a odpovedz na otázky.

Benjamin Franklin (1706 – 1790)

„Slávny americký vedec a politik Benjamin Franklin v roku 1752 dokázal, že blesk nie je nič iné ako elektrická iskra. Vo Philadelphii, v lete v roku 1752 štyridsaťpäťročný Franklin so svojim synom púšťali papierového šarkana. Na koniec hodvábnej šnúry šarkana priviazali masívny železný kľúč od záhradnej brány. Keď sa priblížil búrkový oblak a pán Franklin sa priblížil prstom ku kľúču, preskočila medzi kľúčom a prstom iskra. Od elektrickej iskry dostal úder, a to bol vraj pre neho najpríjemnejší pocit, pretože sa dočkal toho, čo si tak veľmi želel. Môžeme povedať, že mal vtedy naozaj šťastie, pretože celý rad ľudí, ktorí na iných miestach a v inom čase púšťali šarkana počas búrky, zabilo.

Franklinov objav vzrušil celý vtedajší svet. Dokázal, že búrkové oblaky majú elektrický náboj a že blesk je elektrický výboj medzi oblakom a zemou.

(Hlaváč, A. 1986. *Bojíte sa blesku?* Bratislava, Alfa, 1986, s. 10.)

- a) Podčiarkni v texte slová alebo vety, ktorým nerozumieš. Požiadať vyučujúceho o ich vysvetlenie.

Václav Prokop Diviš (1696 – 1765)

Divišov „bleskozvod“ bol prístroj s veľkým počtom kovových hrotov a pripisovala sa mu iná funkcia ako dnes. Diviš bol presvedčený, že jeho prístroj odsáva elektrický náboj z atmosféry, a tým predchádza nielen bleskom, ale vôbec vzniku búrky. Jeho prístroj nebol ochranou vysokých objektov pred bleskom, ale zariadením, ktoré odsávaním elektrického náboja z atmosféry malo vytvárať pekné počasie.

V roku 1759 bolo v oblasti okolo Znojma veľmi sucho. Miestni ľudia sa zhodli na tom, že to spôsobuje Divišov bleskozvod. Odsávanie elektrického náboja bleskozvodom vytvorilo príliš veľa slnečných dní. Z Divišových záznamov vieme, že miestni ľudia požadovali bleskozvod odstrániť.

(Hlaváč, A. 1986. *Bojíte sa blesku?* Bratislava, Alfa, 1986, s. 116 – 117.)

- b) Podčiarkni v texte slová alebo vety, ktorým nerozumieš. Požiadať vyučujúceho o ich vysvetlenie.
c) V čom sa V. P. Diviš a ľudia v jeho okolí pri funkcii bleskozvodu mýlili?

Odpoveď: .....

.....

- d) V ktorých rokoch a v ktorom storočí pracovali V. P. Diviš a B. Franklin na vynáleze bleskozvodu?

Odpoveď: .....

- e) Myslíš si, že v tej dobe mali Franklin a Diviš navzájom o sebe dosť informácií? (Svoj názor vysvetli.)

Vysvetlenie: .....

.....